Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (czwarta izba)

z dnia 5 września 2019 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Dyrektywa 2002/22/WE – Usługa powszechna i prawa użytkowników związane z sieciami i usługami łączności elektronicznej – Artykuł 26 ust. 5 – Jednolity europejski numer alarmowy – Udostępnianie informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie

W sprawie C-417/18,

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Vilniaus apygardos administracinis teismas (regionalny sąd administracyjny w Wilnie, Litwa) postanowieniem z dnia 21 czerwca 2018 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 26 czerwca 2018 r., w postępowaniu:

AW,

BV,

CU,

DT

przeciwko

Lietuvos valstybė, reprezentowanemu przez Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, Bendrasis pagalbos centras i Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija,

TRYBUNAŁ (czwarta izba),

w składzie: M. Vilaras (sprawozdawca), prezes izby, K. Jürimäe, D. Šváby, S. Rodin i N. Piçarra, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Campos Sánchez-Bordona,

sekretarz: M. Aleksejev, kierownik wydziału,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 2 maja 2019 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

– w imieniu AW, BV, CU i DT przez L. Šaltinytė, wspieraną przez L. Žalnieriūnasa, advokatas,

– w imieniu rządu litewskiego przez R. Dzikoviča, K. Dieninisa oraz R. Krasuckaitė, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: litewski.

– w imieniu Komisji Europejskiej przez G. Brauna, S.L. Kalėdę, L. Nicolae oraz A. Steiblytė, działających w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 26 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/22/WE z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej) (Dz.U. 2002, L 108, s. 51), zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/136/WE z dnia 25 listopada 2009 r. (Dz.U. 2009, L 337, s. 11) (zwanej dalej „dyrektywą 2002/22").

2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu między AW, BV, CU i DT (zwanymi dalej „AW i in.") a Lietuvos valstybė (państwem litewskim), reprezentowanym przez Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (urząd ds. regulacji łączności), Bendrasis pagalbos centras (centrum powiadamiania ratunkowego) i Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (ministerstwo spraw wewnętrznych Republiki Litewskiej), w przedmiocie roszczenia odszkodowawczego AW i in.

Ramy prawne

Prawo Unii

Dyrektywa 2002/22

3 Motyw 36 dyrektywy 2002/22 stanowi:

„Jest ważne, aby użytkownicy byli w stanie wywołać jeden europejski numer alarmowy »112« oraz wszelkie inne krajowe alarmowe numery telefoniczne bezpłatnie, z dowolnego telefonu, włączając publiczne automaty telefoniczne, bez korzystania z jakiejkolwiek formy płatności […]. Informacja o miejscu, w którym znajduje się osoba dzwoniąca, udostępniana służbom ratunkowym, poprawi poziom ochrony i bezpieczeństwa użytkowników służb »112« i pomoże służbom ratunkowym, w stopniu możliwym technicznie, w wykonywaniu ich obowiązków, pod warunkiem że zagwarantuje się przeniesienie wywołań i towarzyszących im danych do służb ratunkowych […]".

4 Artykuł 26 tej dyrektywy stanowi:

„1. Państwa członkowskie zapewniają, aby wszyscy użytkownicy końcowi usług, o których mowa w ust. 2, w tym także użytkownicy publicznych automatów telefonicznych, mogli kontaktować się ze służbami ratunkowymi bezpłatnie i bez konieczności użycia jakiegokolwiek środka płatniczego, za pośrednictwem jednolitego europejskiego numeru alarmowego »112« oraz za pośrednictwem jakiegokolwiek krajowego numeru alarmowego określonego przez państwa członkowskie.

2. W porozumieniu z krajowymi organami regulacyjnymi, służbami ratunkowymi i dostawcami państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa świadczące użytkownikom końcowym usługi łączności elektronicznej polegające na inicjowaniu krajowych wywołań numeru lub numerów istniejących w krajowym planie numeracji telefonicznej zapewniały dostęp do służb ratunkowych.

3. Państwa członkowskie zapewniają właściwe odbieranie i obsługę wywołań jednolitego europejskiego numeru alarmowego »112« w sposób najlepiej odpowiadający krajowej organizacji systemów alarmowych. Takie wywołania należy przyjmować i obsługiwać co najmniej z taką samą sprawnością i skutecznością jak wywołania krajowych numerów alarmowych, w przypadkach gdy są one w dalszym ciągu wykorzystywane.

[…]

5. Państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa, których to dotyczy, bezpłatnie udostępniały informacje o lokalizacji osoby wykonującej połączenie organowi zajmującemu się wywołaniami alarmowymi niezwłocznie po dotarciu wywołania alarmowego do tego organu. Ma to zastosowanie do wszystkich wywołań jednolitego europejskiego numeru alarmowego »112«. Państwa członkowskie mogą rozszerzyć ten obowiązek na wywołania krajowych numerów alarmowych. Właściwe organy regulacyjne określają kryteria dokładności i niezawodności podanych informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie.

[…]”.

Dyrektywa 2009/136

5 Motyw 39 dyrektywy 2009/136 stanowi:

„Użytkownicy końcowi powinni być w stanie zrealizować połączenie do służb ratunkowych i mieć do nich dostęp za pomocą każdej usługi telefonicznej zdolnej do inicjowania wywołania głosowego za pośrednictwem numeru lub numerów z krajowego planu numeracji telefonicznej […]. W celu zwiększenia ochrony obywateli należy zaostrzyć obowiązek dostarczania informacji o miejscu przebywania osoby wykonującej połączenie. W szczególności przedsiębiorstwa powinny udostępniać informacje o lokalizacji osoby wykonującej połączenie służbom ratunkowym, kiedy tylko to połączenie dotrze do tych służb, niezależnie od użytej techniki [technologii] […]”.

Prawo litewskie

Ustawa Republiki Litewskiej nr IX-2135 o łączności elektronicznej

6 Artykuł 34 ust. 10 Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas nº IX-2135 (ustawy Republiki Litewskiej nr IX-2135 o łączności elektronicznej) z dnia 15 kwietnia 2004 r. (Žin., 2004, nr 69-2382), w brzmieniu mającym zastosowanie do okoliczności rozpatrywanych w postępowaniu głównym, stanowił:

„Wszyscy dostawcy publicznych sieci łączności i publicznych usług łączności elektronicznej mają obowiązek zapewnienia, zgodnie z procedurą i warunkami określonymi przez urząd regulacji łączności, bezpłatnego dostępu do wprowadzonych przez władze usług służb ratunkowych swoim abonentom lub użytkownikom publicznych usług łączności elektronicznej, w tym użytkownikom automatów telefonicznych i abonentom lub użytkownikom niepełnosprawnym”.

7 Artykuł 68 ust. 2 tej ustawy miał następujące brzmienie:

„Dostawcy publicznych sieci łączności i dostawcy publicznych usług łączności elektronicznej przekazują nieodpłatnie do centrum powiadamiania ratunkowego, bez zgody abonenta lub faktycznego użytkownika usług łączności elektronicznej, informacje o lokalizacji każdego połączenia alarmowego (w tym dane o ruchu). Informacje o lokalizacji w przypadku każdego połączenia alarmowego są nieodpłatnie przekazywane, gdy tylko centrum powiadamiania ratunkowego odbierze połączenie

alarmowe. Centrum powiadamiania ratunkowego przedkłada urzędowi regulacji łączności propozycje odnośnie do kryteriów dokładności i niezawodności informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie. Na podstawie propozycji przedłożonych przez centrum powiadamiania ratunkowego urząd regulacji łączności określa kryteria dokładności i niezawodności informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie. Wydatki z tytułu nabycia, montażu (adaptacji), odnawiania i funkcjonowania sprzętu (oraz stosownego oprogramowania), które nie są konieczne do zapewnienia działalności gospodarczej dostawcy, ale które są konieczne do zapewnienia centrum powiadamiania ratunkowego informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie (w tym danych o ruchu), podlegają zwrotowi z budżetu państwa dokonywanemu na rzecz dostawców publicznych sieci łączności i dostawców publicznych usług łączności elektronicznej zgodnie z procedurą określoną przez rząd. Pozostałe przepisy niniejszego ustępu wykonuje się zgodnie z zasadami i warunkami przewidzianymi w art. 34 ust. 10 niniejszej ustawy".

Procedura dostępu do usług służb ratunkowych

8 Zarządzeniem nr 1V-1087 z dnia 7 listopada 2011 r. dyrektor urzędu regulacji łączności określił procedurę dostępu abonentów lub użytkowników do usług służb ratunkowych (zwaną dalej „procedurą dostępu do usług służb ratunkowych").

9 Punkt 4.5.4.1 tej procedury stanowi, że dostawcy sieci komórkowych dostarczają informacje o lokalizacji z dokładnością do zasięgu stacji bazowej (sektora) (identyfikatora komórki, ang. Cell-ID). W tym względzie sąd odsyłający podkreśla, że wskazane przepisy nie precyzują minimalnych wymogów w zakresie dokładności przekazywanych przez stację bazową danych o lokalizacji ani pożądanej gęstości rozmieszczenia stacji bazowych.

10 Zgodnie z pkt 4.5.4.2 procedury dostępu do usług służb ratunkowych 95% informacji o lokalizacji należy dostarczyć w ciągu 20 sekund od momentu połączenia ze stanowiskiem centrum powiadamiania ratunkowego lub od momentu, gdy centrum powiadamiania ratunkowego wyśle zapytanie do dostawcy sieci komórkowej lub usług łączności komórkowej.

11 Punkt 4.5.4.3 procedury dostępu do usług służb ratunkowych stanowi, że system dostarczania informacji o lokalizacji obsługiwany przez dostawców sieci komórkowych musi być w pełni zduplikowany, a jego dostępność nie może być mniejsza niż 97% w skali roku.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

12 AW i in. są osobami bliskimi ES, nastolatki w wieku 17 lat, która padła ofiarą przestępstwa. Z akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, wynika, że w dniu 21 września 2013 r. około godz. 6 rano na przedmieściach Panevėžys (Litwa) ES została uprowadzona, zgwałcona i spalona żywcem w bagażniku samochodu. Gdy została ona zamknięta w bagażniku około dziesięciu razy łączyła się z litewskim centrum powiadamiania ratunkowego, wywołując jednolity europejski numer alarmowy 112 (zwany dalej „numerem 112") w celu wezwania pomocy. Jednakże urządzenia centrum powiadamiania ratunkowego nie wyświetlały numeru telefonu komórkowego, z którego wykonywano połączenia, co uniemożliwiło pracownikom centrum jego zlokalizowanie. Nie dało się ustalić, czy telefon komórkowy, którym posługiwała się ES, był wyposażony w kartę SIM, ani dlaczego jej numer nie był widoczny dla centrum powiadamiania ratunkowego.

13 AW i in. wnieśli do sądu odsyłającego skargę zmierzającą do zasądzenia od państwa litewskiego zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę doznaną przez ofiarę, ES, oraz przez nich samych, będących osobami bliskimi ofiary. Na poparcie skargi podnieśli oni, że Republika Litewska nie zapewniła

prawidłowego wdrożenia praktyki przewidzianej w art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22. Konsekwencją tego uchybienia była niemożność przekazania lokalnym służbom policji informacji na temat lokalizacji ES, co uniemożliwiło tym służbom udzielenie pomocy.

14 Sąd odsyłający dąży do ustalenia, po pierwsze, czy art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22 wprowadza obowiązek przekazywania informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie, w sytuacji gdy połączenie to jest wykonywane z aparatu niewyposażonego w kartę SIM, a po drugie, czy w sytuacji takiej jak ta rozpatrywana w postępowaniu głównym, w której przepisy państwa członkowskiego pozwalają na wywoływanie numeru 112 z telefonu komórkowego niewyposażonego w kartę SIM, informacje o lokalizacji osoby wykonującej połączenie powinny być definiowane zgodnie z art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22.

15 Na wypadek uznania, że w sytuacji gdy połączenie z numerem 112 jest wykonywane z telefonu komórkowego niewyposażonego w kartę SIM, państwa członkowskie są zobowiązane do śledzenia lokalizacji osoby wykonującej połączenie, sąd odsyłający dąży także do ustalenia, czy w świetle obowiązków wynikających z art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22 mające zastosowanie uregulowania litewskie pozwalają na wystarczająco dokładne określenie lokalizacji osoby wykonującej połączenie.

16 Sąd odsyłający wskazuje wreszcie, że jeśli okaże się, iż właściwe władze państw członkowskich powinny śledzić lokalizację osoby wykonującej połączenie z numerem 112 nawet w sytuacji, gdy osoba ta wykonuje to połączenie przy użyciu telefonu komórkowego niewyposażonego w kartę SIM, to będzie on musiał rozstrzygnąć kwestię, czy między naruszeniem tego obowiązku przez dane państwo członkowskie a szkodą poniesioną przez jednostki powinien istnieć bezpośredni związek przyczynowy, czy też wystarczający jest pośredni związek przyczynowy, w sytuacji gdy w świetle prawodawstwa lub orzecznictwa krajowego tego rodzaju związek wystarcza do spełnienia jednej z przesłanek odpowiedzialności danego państwa członkowskiego.

17 W tych okolicznościach Vilniaus apygardos administracinis teismas (okręgowy sąd administracyjny w Wilnie, Litwa) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22 […] przewiduje obowiązkowe zapewnienie informacji o lokalizacji, w sytuacji gdy połączenia są wykonywane z urządzeń mobilnych bez kart SIM?

2) Czy jeżeli przepisy krajowe państwa członkowskiego dopuszczają możliwość wykonywania przez osoby połączeń na [numer 112] bez karty SIM, oznacza to, że informacja o lokalizacji w przypadku takich połączeń alarmowych musi zostać ustalona zgodnie z art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22 […]?

3) Czy przepisy krajowe zawarte w pkt 4.5.4 procedury dostępu [do usług służb ratunkowych], które przewidują, między innymi, że dostawcy publicznych sieci komórkowych mają dostarczać informacje o lokalizacji z dokładnością do zasięgu stacji bazowej (sektora) (identyfikatora komórki, ang. Cell-ID), ale nie określają minimalnej dokładności, z jaką stacje bazowe muszą określać lokalizację osoby wykonującej połączenie, ani zagęszczenia dystrybucji stacji bazowych (pod względem odległości między nimi), są zgodne z art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22 […], który to przepis stanowi, że właściwe organy regulacyjne określają kryteria dokładności i niezawodności podanych informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie?

4) Jeżeli odpowiedzią na pierwsze lub drugie pytanie jest stwierdzenie, że państwo członkowskie musi zapewnić ustalenie informacji o lokalizacji zgodnie z art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22 […] lub odpowiedzią na pytanie trzecie jest stwierdzenie, że takie przepisy krajowe nie są zgodne z art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22, który stanowi, iż właściwe organy regulacyjne określają kryteria dokładności i niezawodności podanych informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie, to czy sąd krajowy, rozpoznając sprawę w przedmiocie naprawienia szkody, ma obowiązek ustalenia bezpośredniego związku przyczynowego między naruszeniem prawa Unii a szkodą poniesioną przez

osoby, czy też wystarczające jest ustalenie pośredniego związku przyczynowego między naruszeniem prawa Unii a szkodą poniesioną przez osoby, w sytuacji gdy w świetle przepisów prawa krajowego lub krajowego orzecznictwa wystarczające dla powstania odpowiedzialności jest ustalenie pośredniego związku przyczynowego między działaniami bezprawnymi a szkodą poniesioną przez te osoby?”.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytań pierwszego i drugiego

18 Poprzez pytania pierwsze i drugie, które należy zbadać łącznie, sąd odsyłający dąży zasadniczo do ustalenia, czy art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22 należy interpretować w ten sposób, że nakłada on na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia, aby właściwe przedsiębiorstwa udostępniały nieodpłatnie organowi zajmującemu się połączeniami alarmowymi z numerem 112 informacje dotyczące lokalizacji osoby wykonującej połączenie niezwłocznie po dotarciu wywołania do tego organu, nawet w sytuacji, gdy dane połączenie jest wykonywane z telefonu komórkowego, który nie jest wyposażony w kartę SIM.

19 Na wstępie należy zaznaczyć, że w przedstawionych Trybunałowi uwagach na piśmie rząd litewski podnosi, że taka sytuacja nie jest objęta zakresem zastosowania art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22, lecz podlega prawu wewnętrznemu każdego państwa członkowskiego, w tym wypadku prawu litewskiemu.

20 W tym względzie wystarczy stwierdzić, że przedmiotem pytań pierwszego i drugiego jest właśnie możliwość zastosowania art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22 w sytuacji takiej jak sytuacja leżąca u podstaw sporu w postępowaniu głównym. W swoich pytaniach sąd odsyłający zwraca się zatem do Trybunału nie o dokonanie wykładni prawa litewskiego, lecz o dokonanie wykładni prawa Unii, a w szczególności dyrektywy 2002/22.

21 Jeśli chodzi o odpowiedź na te pytania, to z samego brzmienia art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22 wynika, że „wszystki[e] wywoła[nia] jednolitego europejskiego numeru alarmowego” są objęte obowiązkiem udostępnienia informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie.

22 Należy również przypomnieć, że Trybunał orzekł już, iż z art. 26 ust. 3 dyrektywy 2002/22 w brzmieniu pierwotnym, który odpowiada ustępowi 5 tego artykułu w aktualnej wersji tej dyrektywy, wynika, że nakłada on na państwa członkowskie – z zastrzeżeniem warunku technicznej wykonalności – zobowiązanie rezultatu, które nie ogranicza się do wprowadzenia odpowiednich ram regulacyjnych, lecz wymaga, by informacje o lokalizacji wszystkich osób wywołujących numer 112 były rzeczywiście przekazywane służbom ratowniczym (wyrok z dnia 11 września 2008 r., Komisja/Litwa, C-274/07, EU:C:2008:497, pkt 40).

23 Nie można zatem przyjąć, że połączenia z numerem 112 wykonywane z telefonu komórkowego niewyposażonego w kartę SIM są wyłączone z zakresu zastosowania tego przepisu.

24 Wobec powyższego na pytania pierwsze i drugie należy odpowiedzieć, że art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22 należy interpretować w ten sposób, że nakłada on na państwa członkowskie – z zastrzeżeniem warunku technicznej wykonalności – obowiązek zapewnienia, aby właściwe przedsiębiorstwa udostępniały nieodpłatnie organowi zajmującemu się połączeniami alarmowymi z numerem 112 informacje dotyczące lokalizacji osoby wykonującej połączenie niezwłocznie po dotarciu wywołania do tego organu, w tym także w sytuacji, gdy dane połączenie jest wykonywane z telefonu komórkowego, który nie jest wyposażony w kartę SIM.

W przedmiocie pytania trzeciego

25 Poprzez pytanie trzecie sąd odsyłający zwraca się zasadniczo do Trybunału o wypowiedzenie się co do zgodności z art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22 uregulowania krajowego, w którym określono kryteria dotyczące dokładności i wiarygodności informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie z numerem 112.

26 W szczególności – jak wynika z pkt 9 niniejszego wyroku – sąd odsyłający wyraża wątpliwości co do tego, czy państwo członkowskie może ograniczyć się do ustanowienia norm, zgodnie z którymi informacje o lokalizacji osoby wykonującej połączenie z numerem 112 powinny być dostarczane z dokładnością do zasięgu stacji bazowej. Od podmiotów gospodarczych można by bowiem wymagać, aby przekazane informacje wskazywały, z minimalnym stopniem szczegółowości, odległość osoby wykonującej połączenie od stacji bazowej, za pośrednictwem której połączenie zostało przekazane. Sąd ten podkreśla ponadto, że mające zastosowanie przepisy litewskie nie przewidują, jaka powinna być gęstość rozmieszczenia stacji bazowych, ani nie określają maksymalnej odległości między nimi.

27 W tym względzie należy na wstępie podkreślić, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału zadaniem właściwego sądu odsyłającego jest zbadanie, czy dane uregulowanie krajowe jest zgodne z prawem Unii, a Trybunał, orzekając w przedmiocie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 267 TFUE, jest wyłącznie właściwy do dostarczenia temu sądowi wszelkich elementów interpretacji prawa Unii, które mogą umożliwić mu dokonanie oceny tej zgodności (zob. podobnie wyrok z dnia 1 lipca 2014 r., Ålands Vindkraft, C-573/12, EU:C:2014:2037, pkt 126).

28 W tym stanie rzeczy należy przeformułować pytanie trzecie i uznać, że sąd odsyłający zasadniczo dąży za jego pomocą do ustalenia, czy art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22 należy interpretować w ten sposób, że przyznaje on państwom członkowskim pewien zakres uznania przy określaniu kryteriów dotyczących dokładności i niezawodności informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie z numerem 112, pozwalający im na ograniczenie tych informacji do identyfikacji stacji bazowej, która przekazała połączenie.

29 Jak podkreśliły rząd litewski i Komisja Europejska w swych uwagach przedstawionych przez Trybunałem, z brzmienia art. 26 ust. 5 zdanie ostatnie dyrektywy 2002/22 wynika, że państwa członkowskie dysponują pewnym zakresem uznania przy określaniu kryteriów dotyczących dokładności i niezawodności informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie z numerem 112, jakie właściwe przedsiębiorstwa powinny nieodpłatnie udostępniać organowi zajmującemu się wywołaniami alarmowymi, zgodnie ze zdaniem pierwszym tego ustępu.

30 Należy jednak zaznaczyć, że w świetle motywu 36 dyrektywy 2002/22 i motywu 39 dyrektywy 2009/136 obowiązkowe przekazywanie informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie ma na celu poprawę poziomu ochrony i bezpieczeństwa użytkowników numeru 112 oraz ułatwienie służbom ratunkowym pełnienia ich zadań.

31 Tak więc kryteria dotyczące dokładności i niezawodności informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie powinny w każdym wypadku zapewniać, w miarę możliwości technicznych, na tyle niezawodną i dokładną lokalizację pozycji tej osoby, na ile jest to niezbędne dla umożliwienia służbom ratunkowym udzielenia jej skutecznej pomocy.

32 Granicę zakresu uznania, jaki przysługuje państwom członkowskim przy określaniu tych kryteriów, stanowi zatem konieczność zagwarantowania przydatności przekazanych informacji do skutecznego zlokalizowania osoby wykonującej połączenie, a tym samym do umożliwienia interwencji służb ratunkowych.

33 Jako że taka ocena ma wybitnie techniczny charakter i jest ściśle związana ze specyfiką litewskiej sieci telekomunikacji komórkowej, to do sądu odsyłającego należy jej przeprowadzenie.

34 Na pytanie trzecie należy zatem odpowiedzieć, że art. 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22 należy interpretować w ten sposób, że przyznaje on państwom członkowskim zakres uznania przy określaniu kryteriów dotyczących dokładności i niezawodności informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie z numerem 112, przy czym ustalone przez państwa członkowskie kryteria powinny zapewniać, w miarę możliwości technicznych, na tyle niezawodną i dokładną lokalizację pozycji osoby wykonującej połączenie, na ile jest to niezbędne dla umożliwienia służbom ratunkowym udzielenia tej osobie skutecznej pomocy, zaś ocena, czy tak jest, leży w gestii sądu odsyłającego.

W przedmiocie pytania czwartego

35 Poprzez pytanie czwarte sąd odsyłający dąży zasadniczo do ustalenia, czy prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji gdy zgodnie z prawem wewnętrznym państwa członkowskiego istnienie pośredniego związku przyczynowego między naruszeniem prawa, którego dopuściły się władze krajowe, a szkodą poniesioną przez jednostkę uznaje się za wystarczające do powstania odpowiedzialności państwa, tego rodzaju pośredni związek przyczynowy między przypisywanym temu państwu członkowskiemu naruszeniem prawa Unii a szkodą poniesioną przez jednostkę należy również uznać za wystarczający do przypisania temu państwu członkowskiemu odpowiedzialności za naruszenie prawa Unii.

36 W przedstawionych przed Trybunałem uwagach rząd litewski zakwestionował tezę, że pośredni związek przyczynowy między popełnionym naruszeniem prawa a poniesioną szkodą jest wystarczający do powstania odpowiedzialności państwa litewskiego na gruncie prawa krajowego. Według rządu litewskiego z mających zastosowanie przepisów litewskich wynika, że dla powstania odpowiedzialności państwa konieczne jest istnienie bezpośredniego związku przyczynowego między naruszeniem prawa, jakiego dopuściły się władze krajowe, a naruszeniem prawa jednostki, która poniosła szkodę.

37 W tym kontekście należy przypomnieć, że w kompetencji Trybunału nie leży, w ramach systemu współpracy sądowej ustanowionej w art. 267 TFUE, dokonywanie wykładni przepisów krajowych ani orzekanie o poprawności wykładni zastosowanej przez sąd odsyłający (wyrok z dnia 26 marca 2015 r., Macikowski, C-499/13, EU:C:2015:201, pkt 51 i przytoczone tam orzecznictwo).

38 Co się tyczy odpowiedzi na pytanie czwarte, należy zaznaczyć, że prawdą jest, iż do przesłanek powstania odpowiedzialności państwa członkowskiego za szkody wyrządzone jednostkom wskutek naruszeń prawa Unii, które można temu państwu przypisać, należy przesłanka dotycząca istnienia bezpośredniego związku przyczynowego między tym naruszeniem a szkodą poniesioną przez te jednostki (zob. podobnie wyrok z dnia 4 października 2018 r., Kantarev, C-571/16, EU:C:2018:807, pkt 94 i przytoczone tam orzecznictwo).

39 Z orzecznictwa Trybunału wynika jednak, że w wypadku naruszenia prawa Unii, które może zostać przypisane państwu, naprawienie przez to państwo wyrządzonej szkody powinno nastąpić zgodnie z prawem krajowym regulującym zasady odpowiedzialności, przy czym zasady dotyczące naprawienia szkody ustanowione przez prawo krajowe nie mogą być mniej korzystne niż zasady dotyczące podobnych roszczeń o charakterze wewnętrznym (zasada równoważności) (zob. podobnie wyrok z dnia 4 października 2018 r., Kantarev, C-571/16, EU:C:2018:807, pkt 123 i przytoczone tam orzecznictwo).

40 Wynika stąd, że w sytuacji gdy zgodnie z prawem wewnętrznym danego państwa członkowskiego, w świetle jego wykładni dokonywanej przez sądy wewnętrzne tego państwa, istnienie pośredniego związku przyczynowego między naruszeniem przez to państwo członkowskie prawa krajowego a wyrządzoną szkodą uznaje się za wystarczające do powstania odpowiedzialności państwa, w myśl zasady równoważności pośredni związek przyczynowy między przypisywanym temu państwu członkowskiemu naruszeniem prawa Unii a szkodą poniesioną przez jednostki należy również uznać za wystarczający do przypisania temu państwu członkowskiemu odpowiedzialności za owo naruszenie.

41 Wobec powyższego na pytanie czwarte należy odpowiedzieć, że prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji gdy zgodnie z prawem wewnętrznym państwa członkowskiego istnienie pośredniego związku przyczynowego między naruszeniem prawa, którego dopuściły się władze krajowe, a szkodą poniesioną przez jednostkę uznaje się za wystarczające do powstania odpowiedzialności państwa, tego rodzaju pośredni związek przyczynowy między przypisywanym temu państwu członkowskiemu naruszeniem prawa Unii a szkodą poniesioną przez jednostkę należy również uznać za wystarczający do przypisania temu państwu członkowskiemu odpowiedzialności za naruszenie prawa Unii.

W przedmiocie kosztów

42 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (czwarta izba) orzeka, co następuje:

1) **Artykuł 26 ust. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/22/WE z dnia 7 marca 2002 r. w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników (dyrektywa o usłudze powszechnej), zmienionej dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/136/WE z dnia 25 listopada 2009 r., należy interpretować w ten sposób, że nakłada on na państwa członkowskie – z zastrzeżeniem warunku technicznej wykonalności – obowiązek zapewnienia, aby właściwe przedsiębiorstwa udostępniały nieodpłatnie organowi zajmującemu się połączeniami alarmowymi z jednolitym europejskim numerem alarmowym 112 informacje o lokalizacji osoby wykonującej połączenie niezwłocznie po dotarciu wywołania do tego organu, w tym także w sytuacji, gdy dane połączenie jest wykonywane z telefonu komórkowego, który nie jest wyposażony w kartę SIM.**

2) **Artykuł 26 ust. 5 dyrektywy 2002/22, zmienionej dyrektywą 2009/136, należy interpretować w ten sposób, że przyznaje on państwom członkowskim zakres uznania przy określaniu kryteriów dotyczących dokładności i niezawodności informacji o lokalizacji osoby wykonującej połączenie z jednolitym europejskim numerem alarmowym 112, przy czym ustalone przez państwa członkowskie kryteria powinny zapewniać, w miarę możliwości technicznych, na tyle niezawodną i dokładną lokalizację pozycji osoby wykonującej połączenie, na ile jest to niezbędne dla umożliwienia służbom ratunkowym udzielenia tej osobie skutecznej pomocy, zaś ocena, czy tak jest, leży w gestii sądu odsyłającego.**

3) **Prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji gdy zgodnie z prawem wewnętrznym państwa członkowskiego istnienie pośredniego związku przyczynowego między naruszeniem prawa, którego dopuściły się władze krajowe, a szkodą poniesioną przez jednostkę uznaje się za wystarczające do powstania odpowiedzialności państwa, tego rodzaju pośredni związek przyczynowy między przypisywanym temu państwu członkowskiemu naruszeniem prawa Unii a szkodą poniesioną przez jednostkę należy również uznać za wystarczający do przypisania temu państwu członkowskiemu odpowiedzialności za naruszenie prawa Unii.**

Podpisy